590/00

Den 27. marts 2000 blev i sag nr. 50.643:

xxxxxxxxxxxxxxxx xxxxx
xxxxxxxxx xxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxx xx
xxxx xxxxx x

mod

Topdanmark
Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstagerne har i tilknytning til deres familieforsikringer retshjælpsforsikring i forskellige selskaber, der under klagesagen repræsenteres af Topdanmark Forsikring A/S. De klager ved advokat over, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning til en retssag mod en andelsforening.

Selskabet har i skrivelse af 1/7 1999 til nævnet redegjort for sagen således: "På vegne af 12 tidligere medlemmer af Andelsforeningen K. anmeldte advokat M.T. sag til rets-hjælps-dækning mod de 6 nuværende medlemmer af Andelsforeningen til in solidum at anerkende betaling af overskud vedrørende likvidationsprovenu for Andelsforeningen i overensstemmelse med disses vedtægter og fordelingsnøgle. ... Det fremgår af vedtægternes prg. 2, at foreningens formål er at erhverve og/eller administrere lokaliteter fortrinsvis til brug for foreningens medlemmer. Endvidere fremgår det af prg. 6, at medlemmernes andel ikke er knyttet til nogen bestemt del af foreningens ejendom/lokaliteter. Der udstedes intet andelsbevis. Af vedtægternes prg. 12 fremgår det, at der kan fremlejes, når et af medlemmerne er bortrejst i over 2 måneder. Det medlem, der fremlejer sit værelse, hæfter for den fremlejendes handlinger. Der udformes behørig lejekontrakt. Med henvisning til del

af prg. 16 skal opgørelse og udbetaling ved likvidation af foreningen fordeles mellem alle, der har været medlem af foreningen i mindst 12 måneder. På baggrund af vedtægternes formulering afviste Topdanmark i brev af 8.4.99 at yde retshjælpsdækning til sagen med henvisning til retshjælpsvilkårenes pkt. 3, stk. 1, idet foreningens formål var at erhverve og /eller administrere lokaliteter, og at andelen ikke var knyttet til en bestemt del af ejendommen/lokaliteterne, ligesom andelen/værelset kunne udlejes med behørig lejekontrakt. Ved brev af 26.4.99 skriver advokat M.T. til Topdanmark og anker vor afgørelse i sagen. Det fremgår først nu af dette brev, at Andelsforeningen er stiftet med det formål at købe familieboligen V.S...allé, og stille den til rådighed for de til enhver tid værende andelshavere, og de medlemmer, advokat M.T. repræsenterer, har alle i en periode af minimum 2 år haft rådighed over et værelse og fællesrum i ejendommen. ... Topdanmark henviser herefter advokat M.T. til ved brev af 6.5.99, at rette ansøgning om retshjælp til sagen til det selskab, hvori husforsikringen måtte være tegnet med henvisning til indboforsikringens retshjælpsdækning pkt. 14 D, idet oplysning om, at der alene er tale om et almindeligt parcelhus, først nu er tilgået os. I sit brev af 8.6.99 til Dem anfører advokat M.T., at tvisten ikke er omfattet af husforsikringen, idet sikrede ikke er ejer eller bruger af ejendommen i sin helhed, og advokaten har tilsyneladende ikke anmeldt sagen til ejendommens forsikring, ligesom det anføres, at den enkelte andelshaver i kraft af medlemskabet har en ret og pligt til at bebo ejendommen. Denne påberåbte ret og pligt fremgår ikke af Andelsforeningens vedtægter. Det er Topdanmarks opfattelse, at retshjælpsdækning over familieforsikringen ikke kan ydes til tvister, hvori sikrede er part som ejer af fast ejendom eller som bruger af fast ejendom i dens helhed. Sådanne tvister skal i givet fald henvises til retshjælpsdækning knyttet til en husforsikring i henhold til de nuværende betingelser for retshjælpsdækning. Det er kun for så vidt angår brugere, at der skal være tale om fast ejendom i dens helhed. En ejer vil være afskåret fra retshjælpsdækning for familieforsikringen, selvom han kun ejer eller har ejet en del af den pågældende ejendom. Allerede af den grund må retshjælpsdækning afvises. Samtidig må vi afvise påstanden om, at den enkelte andelshaver har en ret og pligt til at bebo ejendommen. Det fremgår helt klart af tidligere korrespondance samt vedtægter for foreningen, at medlemmerne har rådighed over et værelse og fællesrum, og at medlemmernes andel ikke er knyttet til nogen bestemt del af foreningens ejendom/lokaliteter, og at værelse kan fremlejes med behørig

lejekontrakt, ligesom der er tale om et forventet likvidationsudbytte ved salg af ejendommen. Det er således fortsat Topdanmarks opfattelse, at anmodning om retshjælpsdækning skal rejses over for det selskab, hvori husforsikringen har været tegnet, men at sagen i øvrigt bør afvises med henvisning til retshjælpsvilkårenes pkt. 3 stk. 1."

Klagernes advokat har i skrivelsen af 8/6 1999 til nævnet anført, at tvisten ikke er omfattet af husejerforsikringen og bemærker endvidere: "Den juridiske person, andelsforeningen, er etableret af praktiske grunde i forbindelse med ind- og udtræden, idet der ikke skal foretages tinglysning. Kendetegnene for andelsforeningen har ligeledes været, at der var balance i driften, således at forstå, at indtægterne, det vil sige de enkelte andelshaveres betalinger, modsvarede diverse udgifter til prioriteter, ejendomsskat, forsikringer og sædvanlig vedligeholdelse. I henhold til vedtægternes § 7 og 16 modtog den udtrædende andelshaver sit oprindelige indskud, og kan senere få del i likvidationsprovenuet ved medlemskab af andelsforeningen i mindst 12 måneder. På grundlag af det ovenfor anførte afvises, at der har været tale om erhvervsudøvelse, idet jeg vedlægger erklæringer fra de sagsøgende andelshavere i kopi. Det synes som om, at Topdanmark lader sig vildlede af den juridiske organisation, andelsforeningen, som man opfatter som en form for erhvervsudøvelse. Afvisning af retshjælpsdækning ville aldrig være sket, hvis den juridiske organisation havde været et boligkollektiv i form af et sameje med ret for den enkelte til at bebo ejendommen."

Samtlige klagere har udfyldt og underskrevet følgende erklæring: "Undertegnede tidligere andelshaver, ... i Andelsforeningen K. erklærer hermed, at foreningens formål udeluk-kende har været at eje, vedligeholde og bebo hus og have på V.S...allé og derved at fungere som bofællesskab bestående af seks andelshavere ad gangen i perioden 1990-1998. Huset med haven på V.S...allé er den eneste ejendom, som Andelsforeningen K. nogensinde har ejet. Andelsforeningen K. blev netop dannet, da seks unge mennesker i 1990 blev enige om at købe ejendommen og derved få mulighed for sammen at bo i bo-fællesskab på adressen. Andelsforeningen K. eksisterede i perioden 1990-1998, hvor i alt 20 unge mennesker (seks personer ad gangen) har haft en andel i ejendommen. Når en andelshaver ikke længere havde lyst til at bo i bofællesskabet, overdragede vedkommende

sin andel til en ny andelshaver, som så flyttede ind i bofællesskabet. Andelsforeningen K. har aldrig haft til formål at opnå fortjeneste på ejendommen. Foreningens årsregnskaber har år for år i perioden blot hvilet i sig selv uden overskud af nævneværdig karakter udover mindre opsparinger til forbedringer og vedligeholdelse af ejendommen. Endvidere har ideen med Andelsforeningen K. altid været, at så længe andelsforeningen eksisterede, skulle alt - praktisk som økonomisk - deles solidarisk mellem de tilstedeværende 6 andelshavere ad gangen. Ved likvidation af andelsforeningen skulle ejendommen sælges og likvidationsregnskabets eventuelle overskud deles mellem alle andelshavere, alt efter hvor længe man har været andelshaver i Andelsforeningen K."

Andelsforeningens vedtægter indeholder bl.a. følgende bestemmelser: "**2.** Foreningens formål er at erhverve og/eller administrere lokaliteter fortrinsvis til brug for foreningens medlemmer. ... **6.** Foreningen består af 6 lige store andele. Medlemmernes andel er ikke knyttet til nogen bestemt del af foreningens ejendom/lokaliteter. Der udstedes intet andelsbevis. ... **7.** a) Udmeldelse af foreningen skal ske med 3 måneders skriftligt varsel til den 1ste i en måned. Opsigelse skal ske til alle øvrige medlemmer. b) Foreningen kan i varslingsperioden beslutte sin likvidation uden den udmeldtes stemme, men med virkning for ham/hende. Besluttes likvidation ikke, bliver følgende at iagttage ved afregning med den udtrædende: c) Den udtrædende har krav på udbetaling af sit oprindelige samt eventuelt senere erlagte kontant indskud, ... **12.** ... Der kan fremlejes når et af medlemmerne er bortrejst i over 2 måneder. Før evt. fremleje skal der afholdes møde, hvor den fremlejende skal godkendes eenstemmigt af medlemmerne. Det medlem der fremlejer sit værelse hæfter for den fremlejendes handlinger. Der udformes lejekontrakt. ... **15.** Foreningen tegnes af forretningsføreren i forening med eet medlem. Ved køb, afhændelse eller pantsætning af foreningens ejendom tegnes foreningen af samtlige medlemmer. **16.** Enhver ændring af nærværende vedtægter, herunder forhøjelse eller nedsættelse af den af medlemmerne præsterede indskudskapital, samt likvidation af foreningen, kræver eenstemmig vedtagelse af samtlige medlemmer på to foreningsmøder, afholdt med mindst 4 dages og højest 14 dages mellemrum. Opgørelse og udbetaling ved likvidation af foreningen sker efter reglerne i § 7. Eventuelt overskud efter udbetaling af de pristalsregulerede indskud til medlemmerne fordeles mellem alle, der har været medlem af foreningen i

mindst 12 måneder, i forhold til antal påbegyndte måneder disse har været medlem af foreningen. ... Nærværende paragraf samt § 7 kan kun ændres med tilslutning af samtlige fraflyttede medlemmer, der har krav på udbetaling af et beløb efter en likvidation, ... Eventuelt underskud i forbindelse med en likvidation kan ikke pålægges udmeldte medlemmer, ..."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser: "**Fælles vilkår ... 3 Hvilke tvister er ikke dækket af forsikringen** **1** Tvister i forbindelse med erhvervsudøvelse. Ved erhvervsudøvelse forstås: a. Tvister vedrørende sikredes selvstændige virksomhed, hvad enten der er tale om hovederhverv, bierhverv eller hobbypræget erhverv. b. Formuedispositioner i forbindelse med de under a. nævnte forhold. c. Tvister af enhver art, opstået i forbindelse med sikredes ansættelsesforhold. ... **Bygningskaskoforsikring 14 A Særlige vilkår for retshjælpsforsikring i tilknytning til bygningskaskoforsikring (hus- og fritidshusforsikring)** ... Af de tvister, der i henhold til punkterne 1-13 falder ind under området for retshjælpsforsikring, omfatter nærværende forsikring kun sådanne tvister, hvori sikrede er part i sin egenskab af ejer af den forsikrede ejendom eller bruger af ejendommen i dens helhed. (Øvrige tvister, der falder ind under området for retshjælpsforsikring, er dækket af retshjælpsforsikring i tilknytning til enten hjemforsikring med indbodækning eller båd- eller motorkøretøjsforsikring med kaskodækning). ... **Hjemforsikring 14 D Særlige vilkår for retshjælpsforsikring i tilknytning til hjemforsikring med indbodækning** Fra retshjælpsforsikringen i tilknytning til hjemforsikringen er yderligere undtaget følgende: **1** Tvister, hvori sikrede er part som ejer af fast ejendom eller som bruger af fast ejendom i dens helhed. Forsikringen dækker dog: ... d. Tvister, hvori sikrede er selvstændig part som indehaver eller bruger af en andels- eller ejerlejlighed i dens helhed, og som hovedsagelig anvendes til sikredes private beboelse. Såfremt der for sikredes andels- eller ejerbolig er tegnet bygningsforsikring med retshjælpsdækning, dækker nærværende forsikring ikke."

Nævnets flertal udtaler:

Det bemærkes indledningsvis, at der ikke er tale om en erhvervsmæssig tvist.

Det lægges til grund, at der ikke er tegnet bygningsforsikring. Tvisten må herefter afgøres efter de ovenfor gengivne regler i punkt 14 D i forsikringsbetingelserne.

Efter punkt 14 D 1 er tvister, hvori sikrede er part som ejer af fast ejendom eller som bruger af fast ejendom i dens helhed ikke omfattet af retshjælpsdækningen.

Herefter og da undtagelsesbestemmelsen herfra i punkt 14 D 1 d om andels- eller ejerlejligheder ikke efter flertallets opfattelse omfatter den foreliggende sag, kan nævnets flertal ikke kritisere selskabets afgørelse, der er i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne.

Derfor

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann
formand